

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: A. Donos)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Corencu, D. Corolevski, D. Stănilă)

DECIZIE

02 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Logan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihaela Logan
împotriva lui Ion Logan cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea
domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,
încasarea pensiei de întreținere a soției și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 03 octombrie 2018, Mihaela Logan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ion Logan cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea
domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,
încasarea pensiei de întreținere a soției și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta indică că a înregistrat căsătoria cu Ion Logan
la 07 mai 2015, în Primăria Călinești, raionul Fălești, iar la XXXXX s-a născut
copilul minor, XXXXX.

A specificat că aceasta a fost prima căsătorie și pe parcursul vieții în comun
pârâtul a dat dovadă de un caracter posesiv, neglijent, iar în ultimul an de viață
persistă certuri și neînțelegeri, care deseori se pot termina cu violență din partea
acestuia.

Reclamanta a menționat că la toate neînțelegerile dintre ei participă și copilul
minor, ceea ce nu este bine, deoarece pentru a crește un copil sănătos și educat este
nevoie de o ambianță familială plină de dragoste și respect.

Mai mult, a afirmat că acest comportament al pârâtului durează mai mult de doi
ani, iar toate încercările de a menține o familie unită, în care persistă relații
elementare (dragoste, respect, înțelegere) au eșuat. Toate șansele acordate pârâtului
nu au avut nici un efect, comportamentul lui fiind de neschimbat, acesta manifestă
neglijență totală față de principiile și valorile unei familii tradiționale.

Astfel, Reclamanta a considerat inoportună menținerea familiei, eșuând toate căile de împăcare.

A solicitat desfacerea căsătoriei încheiată între Ion Logan și Mihaela Logan, înregistrată la 07 mai 2015.

Ulterior, la 09 octombrie 2018, Mihaela Logan a depus cerere privind completarea obiectului acțiunii, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei; încasarea de la Ion Logan a pensiei de întreținere a copilului minor, XXXXX, născută la XXXXX, în sumă bănească fixă de 1 800 de lei/ lunar, până la atingerea majoratului copilului; stabilirea domiciliului copilului minor, XXXXX, cu mama; încasarea de la Ion Logan a pensiei de întreținere a soției în mărime de 1 000 de lei/ lunar, până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani.

Prin hotărârea din 21 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihaela Logan; a fost desfăcută căsătoria dintre Ion Logan și Mihaela Logan, înregistrată la 07 mai 2015, la Primăria Călinești, raionul Fălești, act de căsătorie nr. 5; a fost încasat de la Ion Logan, pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, taxa de stat în mărime de 1000 % unități convenționale, iar Mihaela Logan a fost scutită de la plata taxei de stat; a fost determinat locul de domiciliu al copilului minor, XXXXX, născută la XXXXX, cu mama, Mihaela Logan; a fost încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, pensie de întreținere a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în sumă de 1500 de lei/ lunar, începând cu data de 03 octombrie 2018, până la atingerea majoratului de către copil; a fost încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, pensie de întreținere a soției în sumă de 500 de lei/ lunar, până la atingerea vârstei de trei ani a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX; a fost încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 140 de lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 14 februarie 2019, Ion Logan a depus cerere de apel, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii din 21 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, și anume cu încasarea din contul său a pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de $\frac{1}{4}$ din venituri și a pensiei de întreținere a soției în mărime de 300 de lei/ lunar până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului minor.

Prin decizia din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Ion Logan și a fost menținută hotărârea din 21 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 33, 37, 38, 51, 63, 75, 76, 82, 84 din Codul familiei, a considerat ca fiind întemeiată soluția primei instanțe prin care s-a desfăcut căsătoria dintre Ion Logan și Mihaela Logan; s-a determinat locul de trai al copilului minor, XXXXX, născută la XXXXX, cu mama, Mihaela Logan; s-a încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, pensie pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în sumă de 1500 de lei/ lunar, începând cu data de 03 octombrie 2018, până la atingerea majoratului copilului; s-a încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, pensie pentru întreținerea soției în sumă de 500 de lei/ lunar, până la atingerea vârstei de trei ani a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX.

Totodată, instanța de apel a învederat că încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 1 500 de lei/ lunar, este întemeiată și necesară, deoarece Ion Logan nu participă permanent la întreținerea și educarea copilului, mai

mult acesta în cadrul ședinței de judecată a declarat că este de acord să achite pensie de întreținere a copilului minor în sumă fixă de 1 500 de lei/ lunar.

La 26 iunie 2019, Ion Logan, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat casarea acesteia cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a menționat că consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor și pensiei de întreținere a soției, deoarece are un salariu mic și periodic se află în concediu de boală.

De asemenea, a specificat că sumele dispuse spre încasare sunt exagerate, mai mult ca atât a menționat că conform informației Biroului Național de Statistică valoarea minimă de existență pentru un copil în vârstă de la 1 la 6 ani pentru anul 2018 a constituit 1560,70 de lei, respectiv partea sa constituie 780,35 de lei.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Prin scrisoarea de însoțire din 11 iunie 2019 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei din 16 mai 2019 (f.d. 87), recepționată de recurent la 14 iunie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 89).

Astfel, recursul declarat la 26 iunie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 18 septembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători au considerat recursul admisibil și au decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin prisma art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (3), (4) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor

probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Astfel, actele cauzei denotă că la 07 mai 2015, Ion Logan și Mihaela Logan au încheiat căsătorie, la Primăria Călinești, r. Fălești și la XXXXX s-a născut fiica minoră, XXXXX.

Urmare, a neînțelegerilor din familie la 03 octombrie 2018, Mihaela Logan a depus cerere de chemare în judecată cu concretizările ulterioare împotriva lui Ion Logan.

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 21 ianuarie 2019 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihaela Logan; a desfăcut căsătoria dintre Ion Logan și Mihaela Logan, înregistrată la 07 mai 2015, la Primăria Călinești, raionul Fălești, act de căsătorie nr. 5; a încasat de la Ion Logan, pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, taxa de stat în mărime de 1000% unități convenționale, iar pe Mihaela Logan a scutit-o de la plata taxei de stat; a determinat locul de trai al copilului minor, XXXXX, născută la XXXXX, cu mama, Mihaela Logan; a încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, pensie pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în sumă de 1500 de lei/ lunar, începând cu data de 03 octombrie 2018, până la atingerea majoratului de către copil; a încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, pensie pentru întreținerea soției în sumă de 500 de lei/ lunar, până la atingerea vârstei de trei ani a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX; a încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan, cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 140 de lei.

Examinând în ordine de apel cererea lui Ion Logan, Curtea de Apel Bălți prin decizia din 16 mai 2019 a respins apelul declarat de Ion Logan și a menținut hotărârea din 21 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi, consideră decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea contestată parțial neîntemeiate, din considerentele ce urmează.

Conform art. 38 alin.(1) Codul familiei, la desfacerea căsătoriei, soții pot prezenta instanței judecătorești un acord privind împărțirea bunurilor lor proprietate în devălmășie și plata pensiei de întreținere a copiilor și a unuia dintre soți, indicând mărimea acesteia, precum și privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.

În corespundere cu prevederile art. 38, alin. (2), lit. d) Codul familiei, în cazul lipsei unui acord între soți prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile și interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soți, instanța judecătorească este obligată să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț.

Prin prisma normelor precitate, instanța de recurs consideră întemeiate soluțiile instanțelor inferioare de stabilire a domiciliului copilului minor cu mama.

Conform art. 74 al Codului familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau

între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

În corespundere cu prevederile art. 75 alin. (1) al Codului familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii.

Totodată, art. 76 al Codului familiei, statuează că în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Mai mult, Colegiul învederează că conform art. 3, alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Conform art. 9 alin. (1) al aceleiași Convenției, statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesară în cazuri particulare, cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijăți de părinți sau în cazul în care părinții trăiesc separat și se impune luarea unei hotărâri cu privire la locul de reședință a copilului.

În sensul art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Reieșind din normele indicate supra, Colegiul ajunge la concluzia că instanțele de judecată corect au constatat că urmează a încasa de la Ion Logan pensie de întreținere a copilului minor în sumă bănească fixă, deoarece acesta periodic se află în concediu medical, și respectiv veniturile acestuia nu sunt stabile.

Așadar, instanța de recurs consideră că instanțele de judecată eronat au dispus încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în sumă de 1 500 lei/ lunar de la Ion Logan, în cazul în care, reieșind din datele statistice ale Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru un copil în vârstă de la 1 la 6 ani, pentru anul 2018, constituie – 1 560,70 de lei.

În contextul dat, nu pot fi reținute argumentele instanțelor de judecată precum că suma de 1 500 lei/ lunar de la un părinte ar fi una rezonabilă și nu ar fi împovărătoare pentru Ion Logan.

Or, după cum s-a menționat supra suma cheltuielilor de consum pentru un copil minor constituie 1 560,70 lei, deci, prin prisma normelor precitate, aportul fiecărui părinte la întreținerea copilului minor ar constitui - 780,35 de lei.

Reieșind din cele relatate, Colegiul consideră justificat de a micșora suma încasată cu titlu de pensie de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan pentru întreținerea copilului minor de la suma de 1 500 de lei/ lunar până la suma de 1 200 de lei/ lunar, sumă care în opinia instanței este una rezonabilă, ținând cont și de necesitățile copilului minor.

Referitor la încasarea pensiei de întreținere a soției, Colegiul reține că conform art. 82, alin. (1) și alin. (2), lit. c) Codul familiei, soții își datorează întreținerea materială reciprocă. În cazul refuzului de a acorda întreținere și dacă între soți nu există un contract privind plata pensiei de întreținere, dreptul de a porni o acțiune în instanța judecătorească privind încasarea acesteia de la celălalt soț îl au soțul care îngrijește copilul comun timp de 3 ani după nașterea acestuia.

Prin prisma normei precitate, instanța de recurs consideră întemeiate concluziile instanțelor de judecată de încasare a pensiei de întreținere a soției până la vârsta de 3 ani a copilului minor, apreciind ca nejustificat argumentul recurentului precum că această cerința este neîntemeiată, în cazul în care acesta în virtutea legii datorează întreținere soției în perioada în care aceasta îngrijește de copilul comun.

În aceste împrejurări, Colegiul conchide că rezultând din specificul acțiunii, instanțele de judecată, corect au aplica legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, creând condiții obiective participanților la proces, însă incorect a stabilit cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor.

Din considerentele relatate supra și rezultând din faptul că aspectele cauzei au fost constatate de către instanța de apel și prima instanță, verificarea suplimentară a unor dovezi nefiind necesară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ion Logan, și a modifica decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe prin micșorarea cuantumului sumei încasate cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor de la 1 500 lei/ lunar până la 1 200 de lei.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. e) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ion Logan.

Se modifică decizia din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 21 ianuarie 2019 a Judecătoreiei Bălți, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihaela Logan împotriva lui Ion Logan cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a soției și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor, după cum urmează:

Se micșorează cuantumul pensiei încasat de la Ion Logan în beneficiul Mihaelei Logan pentru întreținerea copilului minor, XXXXX de la suma de 1 500 (una mie

cinci sute) de lei până la suma de 1 200 (una mie două sute) de lei, începând cu data de 03 octombrie 2018 până la atingerea majoratului de către copil.

În rest, decizia din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 21 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat